

**YSGOL UWCHRADD ABERHONDDU
BRECON HIGH SCHOOL**

**Polisi
Y Cwricwlwm Cymreig
Cymraeg / Dwyieithrwydd**

Awdur	LC / NCP
Cytunwyd gan	Llywodraethwyr ar 19/09/2023
Dyddiad Adolygu	09/2025

Ysgol Uwchradd Aberhonddu

Polisi Cymreig / Ddwyieithrwydd /Y Cwricwlwm Cymreig

Miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

" Mae'r Gymraeg yn un o drysorau Cymru. Mae'n rhan o'r hyn sy'n ein diffinio fel pobl ac fel cenedl. Ein huchelgais fel Llywodraeth Cymru yw gweld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd miliwn erbyn 2050. Mae hon yn sicr yn uchelgais heriol, ond her rydyn ni'n credu sy'n werth chweil ac yn angenrheidiol os ydyn ni am sicrhau bywiogrwydd yr iaith ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae addysg yn ganolog i'n gweledigaeth, ond mae'n rhaid i ni sicrhau bod ein pobl ifanc yn dod allan o'r system addysg yn barod ac yn falch o ddefnyddio'r iaith ym mhob cyd-destun. Y neges gyffredinol yn y ddogfen hon yw bod angen i ni gyrraedd sefyllfa lle mae'r Gymraeg yn elfen annatod o bob agwedd ar fywyd bob dydd. Os ydym am gyflawni hyn, mae'n rhaid i'r genedl gyfan fod yn rhan o'r daith - siaradwyr Cymraeg rhugl, siaradwyr Cymraeg sy'n amharod i ddefnyddio'r iaith, siaradwyr newydd sydd wedi dysgu'r iaith, a hefyd y rhai nad ydynt yn ystyried eu hunain yn siaradwyr Cymraeg. Mae gan bawb ran i'w chwarae, ac rydym am i bawb gyfrannu at wireddu ein huchelgais. Drwy godi ein disgwyliadau a mabwysiadu gweledigaeth uchelgeisiol mae gennym y potensial i newid rhagolygon yr iaith yn y dyfodol. Gyda'n gilydd, gallwn alluogi'r Gymraeg i dyfu, a chreu Cymru wirioneddol ddwyieithog gydag iaith fyw i bawb".

Yn unol â strategaeth 'Miliwn o Siaradwyr Cymraeg erbyn 2050' y Llywodraeth, rydym ni, yn Ysgol Uwchradd Aberhonddu wedi ymrwmo i gynnal a datblygu ethos dwyieithog. Mae addysg yn ganolog i weledigaeth Llywodraeth Cymru ac rydym yn cefnogi'r weledigaeth bod pobl ifanc yn dod allan o'r system addysg yn barod ac yn falch o ddefnyddio'r iaith ym mhob cyd-destun.

Diben

Nod y polisi dwyieithrwydd yn Ysgol Uwchradd Aberhonddu yw sicrhau bod staff a myfyrwyr yn cael y cymhelliant addysgol i feithrin sgiliau iaith, a fydd yn arwain at ddwyieithrwydd a sgiliau priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Y nod yw galluogi plant o wahanol gefndiroedd ieithyddol i ddeall a defnyddio'r Gymraeg yn ogystal â'r Saesneg i fynegi eu hunain, eu teimladau, syniadau, gwybodaeth a dychymyg. Bydd hyn yn sicrhau parhad a datblygiad addysg ddwyieithog o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd. Mae ymrwymiad gan y Corff Llywodraethol, y Pennaeth, a'r staff i hyrwyddo dwyieithrwydd. Cyfrifoldeb pob aelod o staff yw cyflawni'r cynllun hwn.

Nodau

1. Mae'r Gymraeg yn weladwy ac yn glywadwy fel modd perthnasol, parchus a naturiol o gyfathrebu ar draws yr ysgol.
2. Mae'r Gymraeg yn amlwg, yn ddeinamig ac wedi'i hintegreiddio i'r Addysgu a'r Dysgu yn Ysgol Uwchradd Aberhonddu ym mhob adran ac yn rhoi ymwybyddiaeth o'r dimensiwn Cymreig yn narpariaeth y cwricwlwm.
3. Mae profiadau disgyblion yn cael eu cyfoethogi gan ddiwyddiadau sy'n rhan annatod o fywyd yr ysgol i alluogi disgyblion i ddatblygu ymdeimlad o berthyn i'n cymuned a'n gwlad leol; galluogi disgyblion i ddeall a dathlu ansawdd nodedig byw a dysgu yng Nghymru a rhoi ymwybyddiaeth i ddisgyblion o faterion cyfoes wrth iddynt effeithio ar Gymru.

Ymarfer

Saesneg a Chymraeg yw'r prif gyfrwng addysgu ar gyfer Ysgol Uwchradd Aberhonddu, gyda'r Gymraeg yn cael ei haddysgu fel ail iaith ar draws pob oedran ac ystod gallu yn y ffrwd Saesneg. Mae myfyrwyr ffrwd Gymraeg yn cael mynediad at amrywiaeth o wersi drwy gyfrwng y Gymraeg, megis Gwyddoniaeth, Daearyddiaeth, Hanes, Astudiaethau Crefyddol ac Ieithoedd Rhyngwladol. Mae'r ysgol yn cydymffurfio â gofynion y Cwricwlwm Cenedlaethol ac yn cyflwyno rhaglen i astudio'r Gymraeg ar y lefel briodol hyd at ddiwedd CA4.

Mae Ysgol Uwchradd Aberhonddu yn:

- Sicrhau digon o amser addysgu, staff arbenigol, a hyfforddiant mewn swydd i alluogi'r polisi i gael ei weithredu'n effeithiol;
- Annog cynnydd mewn parhad a chyflawniad o flwyddyn i flwyddyn, drwy adolygu'r cynllun gwaith a dulliau addysgu yn rheolaidd;
- Yn anelu at ddarparu deunyddiau sy'n ysgogi'r profiadau ieithyddol a gynigir i ddisgyblion;
- Sicrhau ethos sy'n gwireddu potensial cyfathrebu Cymraeg llafar ac ysgrifenedig;
- Creu cyfleoedd i bwysleisio treftadaeth lenyddol Cymru

Mewn gwersi eraill ar draws y Cwricwlwm Cymreig, dylid rhoi profiadau dysgu priodol i bob disgybl er mwyn hyrwyddo eu cyflawniad yn y canlynol:-

- Dysgu am ddiwylliant a threftadaeth Cymru
- Cymryd rhan mewn prosiectau cymunedol lleol
- Cynyddu eu rhuglder a'u defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol ac yn y gymuned
- Cael eich annog i archwilio'r celfyddydau creadigol a mynegiannol yng Nghymru
- Dysgu am ddinasyddiaeth a materion yn ymwneud â byw yng Nghymru
- Cymryd rhan mewn dathliadau o'n treftadaeth ddiwylliannol
- Cael cyfleoedd i ymweld ag ardaloedd yng Nghymru ar gyfer cyfoethogi'r cwricwlwm
- Cymryd rhan mewn gwasanaethau sy'n cynnwys dimensiwn dwyieithog

Amcanion i gyrraedd Nod 1

Mae'r Gymraeg yn weladwy ac yn glywadwy fel modd perthnasol a naturiol o gyfathrebu drwy'r ysgol.

- Clywed defnydd achlysurol o'r Gymraeg gan yr holl staff a myfyrwyr fel ei gilydd e.e. Ga i fynd i'r tŷ bach os gwelwch yn dda? Ga i bensil os gwelwch yn dda?
- Gweld y defnydd o arwyddion a hysbysiadau dwyieithog o amgylch yr ysgol
- Mae'r disgyblion yn deall ac yn ymateb i gwestiynau a gorchmynion Cymraeg sylfaenol.

Amcanion i gyrraedd Nod 2

Mae'r iaith Gymraeg yn amlwg, yn ddeinamig ac wedi'i hintegreiddio i'r Addysgu a Dysgu yn Ysgol Uwchradd Aberhonddu ym mhob adran, ac mae'n darparu ymwybyddiaeth o'r dimensiwn Cymreig mewn darpariaeth cwricwlwm a gweithgareddau allgyrsiol.

- Mae cynlluniau dysgu Cwricwlwm i Gymru yn dathlu Cymreictod a'n hardal leol - yn benodol y thema 'Cynefin' ym mlwyddyn 7.
- Mae plant a phobl ifanc yn cael cyfle i drafod y Gymraeg a'i pherthnasedd i fywyd bob dydd.
- Addysgir y disgyblion fanteision dysgu Cymraeg.
- Mae disgyblion yn teimlo balchder drwy gysylltu'r iaith, diwylliant a thraddodiadau Cymreig gyda phrofiadau cadarnhaol a chadarnhaol.

Amcanion i gyrraedd Nod 3

Mae profiadau disgyblion yn cael eu cyfoethogi gan ddigwyddiadau sy'n rhan annatod o fywyd ysgol.

- Dethlir Dydd Gŵyl Dewi yn ystod yr wythnos berthnasol drwy gynnal Gwasanaeth Cymraeg a gweithgareddau neu gystadlaethau sy'n canolbwyntio ar ddiwylliant Cymru.
- Tripiâu Cymraeg i gefnogi'r astudiaeth o destunau llenyddol.
- Ymweliadau blynyddol gan siaradwyr gwadd amrywiol.
- Cysylltiadau allgyrsiol gyda'r Urdd sy'n hyrwyddo'r Gymraeg e.e. cystadlaethau chwaraeon yr Urdd, Eisteddfod yr Urdd, Ymweliadau â Glan Llyn a Llangrannog
- Eisteddfod ysgol flynyddol yn nhymor y Gwanwyn.
- Dathlu Diwrnod Shwmae, Su'mae / Dydd miwsig Cymru
- Penodi llywodraethwr cyswllt ar gyfer Cymreictod.

Criw Cymraeg & Siarter Iaith

Mae'r Criw Cymraeg yn gyfrifol am ddatblygu Cymreictod ar draws yr ysgol ac yn gweithio tuag at ennill y wobwr Efydd.

Ein nod yw ymgorffori arferion ac agweddau positif tuag at yr iaith drwy gynllunio pwrpasol o fewn ysgolion a hyrwyddo defnydd anffurfiol ohoni ymhlith plant a phobl ifanc y tu mewn a'r tu allan i'r ysgol, gan ddod â phartneriaid eraill at ei gilydd i we. Bydd hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg – ar draws y cwricwlwm ac mewn gweithgareddau ehangach – gyda dilyniant ieithyddol wedi'i gynllunio drwy gydol pob cyfnod addysg, yn cynnig cyfle i bob plentyn a pherson ifanc ddod yn gwbl ddwyieithog.